wõttis ta sõna ja ütles: „Ma tulin Teie armastatud ja kalli tüttre Anu kätt eneselle paluma. Ma palun siis, et Te meid lubate paari heita, sest et Anu juba ise sellega rahul on ja on lubanud minu abikaasaks olla. Ma loodan ka, et Teie mitte meie õnne wasta ei ole."

Kahwatades ja juhmilt jäi Põlluotsa peremees seisma, waatas pärani suuga Mardi otsa. Tal oli, nagu ei wõiks ta oma kõrwu usaldada. Ta ei leidnud esiti mingisugust sõna lõnelemiseks: asi oli talle liig äkitselt ja teadmata tulnud. Wiimaks sai ta poole hingega kungistades hüüda: „Mis see on? Teie soowite minu tütart omale naeseks!"

„Jah, seda ma soowin küll kõigest südamest," ütles Mart nüüd jälle natuke kindlama häälega, „nii palju kui seda olen kuulnud ja Anult küsinud, on see ka tema soowimine."

Jälle tõusis wäike waheaeg, sest wanamees ei teadnud, mis ta pidi ütlema. Imelikud mõtted käisiwad wist ta pääst läbi, ehk tal ei olnud neid sugugi. Nii palju on tõsi, et nägu mitte niisugune ei olnud, et Mart oleks wõinud temast midagi hääd loota. Selle wahe ajal käis toa uks. Anu oli wäljalt tulnud töölistele „õhtuoodet tooma," nagu ta teistele oli ütelnud. Südames aga soowis ta teada saada, kuda Mardi käsi isa juures temale kosja tulles käiks. Süda oli tal imelist kartust täis, ja seda wiisi astus ta tuppa. Isa oli seda kuulnud ja arwas kohe, et see Anu oli. Suure tubinaga jooksis ta ukse juure, mis kambrist tuppa wiis ja hüüdis walju ja külma häälega: „Anu, tule ruttu kambrisse, mul on sinuga rääkimist!"

Anu tuli kambrisse, nagu isa oli käsknud, ja teretas Marti südamelikult kui ka kartes. Ta tundis oma isa häälest ära, et tal meelepäralist asja kuulda ei saaks olema.

Isa waatas waljul näol esite wait olles mõlemate otsa ja küsis siis pool wihaselt Anu käest:

„Ütle, Anu, kas see on tõsi, et sa oled lubanud selle mehe naeseks saada, kes siin seisab?"

„Jah, isa, see on tõsi", ütles Anu kindla häälega, kui ka natuke tunda oli, et ta hirmu tundis. „Ma olen seda juba sel pühapäewal lubanud, kui me teine teisega Mardi

üle rääkisime, ja sellel päewal sain ma ka Jumala silma ees tema pruudiks."

Uueste kahwatas Anu isa ära. Mõnda oli siis tõsi, et tema enese tütar niisuguse ekstitaja omaks tahtis saada, kes õpetaja ja munde auusate Sakste silma ees armas ei olnud. Ta süda kargas wäga wiha täis. Esite oli ta ikka arwanud, et see weel tõsi ei saaks olema, ja et Anu Marti ometi oma meheks wasta ei wõtaks, aga nüüd nägi ta ära, et see ometi tõsi oli ja et see ekstitaja koguni tema tütart saada tahtis. Tema, kes seni ajani õpetaja ja kiriku wõõlmõldri herra silma ees auus mees oli, tema pidi nüüd oma tüttre niisugusele andma, keda need oma wastaseks pidasiwad. Wibast wõlewate silmadega hüüdis ta nii et kammer wasta kõlas:

„Kuda sina, jumalakartmata tütar, julged ühe mehe pruudiks saada enne kui sa minu käest oled nõuu ja luba küsinud? Mina olen sinu isa ja wõin üksi sind lubada mehele minna ehk mitte; seda olekssid pidanud teadma. Jah nii on ilm nüüd hukka läinud; lapsed ei kuula enam wanemate sõna, waid teewad aga nii kuda nende oma lühike mõistus neid sunnib ja juhatab: see on wiimse päewa täht, nagu õpetaja-herra ikka ütleb. Mis mehe oled sa endale walitsenud? Kas ta on tubli ja auus mees igaühe silmas? Ta on ennast ekstitajate ja pilkajate kilda annud, kes kõigest enam ei hooli, mis püha kiri õpetab, kes oma endiste häätegijate wasta panewad, kes kõigi ülemate wasta tänamata on. Kudas julgesid sina seda teha, ja ei ütelnud mulle mitte sõnakestgi kõigest sest?"

Ehmatuse- ja kurwastusega kuulsiwad Anu ja Mart neid sõnu. Nad ei olnud muidugi palju hääd lootnud isa poolt, siiski oliwad nad nagu rusuks löödud, kui hoop nüüd õeste oli kätte tulnud. Aga Anu ei olnud mitte üks neist tütarlastest, kes sugugi ei oskaks õigust rääkida ja ennast jumalakartmata lapseks nimetada, kui ta ometi seda ei olnud. Ka teadis ta, et ta armastusega oli alati isa käsud täitnud, ja siisgi pidi ta sõnakuulmata olema. Miks pärast? Selle pärast, et ta ise oma armastuse ja meele järele omale tulewase abikaasa walitses? Ometi ei saanud ta isa wasta mitte too-